

Al cap d'una estona vam esmorzar davant de la masia de l'Agustí, originària del segle XV. Aquest mas és un dels màxims exponents de la intensa activitat rural –sobretot ramadera– que hi havia hagut fins no fa pas tant de temps a la Calma i que al llarg dels anys ha configurat el paisatge de prats i landes que avui encara hi trobem. Després d'aturar-nos entorn de la masia i la seva bassa vam continuar pel bosc del serrat de l'Alzina, on vam veure el curraïà blanc (*Cephalanthera longifolia*), una orquídia força resistent i relativament abundant al Montseny. En aquest ambient, també vam observar l'*Orchis provincialis*, amb les seves flors característiques, grogues puntejades de roig. Arribant al pla de la Llacuna vam trobar la *Neottia nidus-avis*, marronosa i d'aspecte cerós. Aquesta planta ens va demostrar la capacitat d'autopol·linització de les orquídiades, ja que al costat dels peus florits hi havia unes tiges seques amb fruits de l'any passat. Unes altres plantes de *Listera ovata* ens van servir per veure la forma antropomorfa d'algunes flors d'orquídiades i per comprendre la seva funció en la pol·linització entomòfila. Aquesta orquídia, precisament, té una cúpula nectarífera secretora d'una substància enganxosa que regalima de dalt a baix del label deixant-hi un rastre lluent i atractiu per als insectes que la pol·linitzen.

En ple pla de la Calma vam diferenciar la *Platanthera bifolia*, que té els pol·linis paral·lels, de la *Platanthera chlorantha*, que els té en disposició obliqua. A Pedres Blanques i al pla de la Ginesta el Sol era aclaparador

Travessa Collada de Tosses (1.800 m.) - cim de Coma Morera (2.213 m) - Osseja (1.210 m) 12 de juny

Comencem la travessa a les Colladetes, conegudes popularment com la collada de Tosses. Prenem un corriol que surt de la banda dreta de la carretera N-152, en direcció Nord-est. Caminem entre prats i pins escampats, guanyant alçada, fins arribar al pla de la Bassa. A la nostre esquerra s'estén la fondalada de Salteguet i al fons tota la carena de la muntanya del mateix nom, muntanya per on passa la línia divisòria fronterera amb França.

Passem per un petit collet anomenat pla de l'Orri de Dalt i continuem fins al coll de la Creu de Meians, on trobem la primera fita de la frontera i tot seguit creuem el sender GR-11 que puja de Planoles i es dirigeix a Puigcerdà. Nosaltres continuem carenejant tot passant per entre grans prats i avets. Seguint la línia de la frontera, passem pel collet de Sant Salvador i finalment després d'una forta pujada arribem al cim de la coma Morera, màxima alçada de la travessa. Des d'aquest lloc es gaudeix d'unes excel·lents vistes panoràmiques, podem veure els fondals de la vall de Rigart, el Taga i més a la dreta tota la serra de Montgrony, a l'Oest el Puigllançada al Nord amplies vistes de l'alta Cerdanya

Inflorescència d'*Orchis ustulata* - Fotografia: M. Maymó.
Inflorescència de *Platanthera chlorantha* - Fotografia: M. Maymó.

i tot seguit vam anar a dinar sota l'ombra reconfortant del faig de can Figuera.

Havent dinat i descansat una mica vam emprendre el camí de tornada. A l'alçada de la masia del Bellit vam descobrir uns dos-cents peus d'*Orchis ustulata*. Aquesta orquídia és fàcil de reconèixer per la seva inflorescència densa i curta, amb la part apical de to torrat i amb les flors tancades que contrasta amb els labels blancs de les flors basals ja obertes.

Un xic acalorats de la tornada vam arribar de nou a l'aparcament del Bellver on vam donar per finalitzada l'excursió.

Meritxell Maymó

Dalt del cim de Coma Morera des d'on es pot gaudir d'excel·lents vistes
Fotografia: Montse Boter

amb el cim del Carlit al fons i a l'Est el Puigmal. A partir d'aquí la travessa la continuem en direcció Nord i sempre de baixada, seguint camins i corriols entre pinedes i pastures, el camí està senyalitzat i segueix tota la carena de la serra dels Lladres fins arribar a la població d'Osseja. Municipi de l'alta Cerdanya amb un fort desenvolupament en aquests últims anys produït per l'establiment de centres Sanitaris de Convalescència i a les segones residències, influència de diverses estacions d'esquí de la zona. Seguim vorejant un tram del riu Llanera fins arribar al llac en el parc d'Esports, on ens espera l'autocar per fer la tornada.

Alfons Garcia